

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati: za vsako-odnosno deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izloče frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vogove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Prva vseslovanska razstava v Petrogradu.

Cetrt stoletja je minilo, kar je bila v Moskvi v primeroma majhnem okviru prirejana slovanska etnografska izložba. Že tedaj in tudi dostikrat pozneje se je čula želja, naj bi se priredila vseslovanska razstava, razstava, katere bi se udeležili vsi slovanski narodi in ki naj pokaže ne le etnografske posebnosti vsacega slovanskega naroda, nego tudi njih kulturno in gospodarsko stanje, razstava, v kateri naj bi se zrcalil ves slovanski svet.

Marsikdo, ki je gojil to željo, je že legel v grob, marsikdo je bil prepričan, da se ta želja, dasi bi nje izvedenje bilo za slovanske narode največjega kulturnega in gospodarskega pomena, še dolgo ne uresniči.

In zdaj stojimo pred gotovostjo, vseslovanska razstava se bo vršila in to v ruski stolici, v Petrogradu. Prireditelj je zagotovljena.

Sprožil je to misel predsednik petrografskega blagotvornega občestva, general Ignatjev, ki je tudi ruskega carja zanjo pridobil. Car je govoril — in razstava se priredi na jesen l. 1904. povodom 200letnice ustanovitve Petrograda.

Protektorat nad razstavo je prevzel sorodnik ruskega carja, odličen član carske rodbine, kar pač svedoči, kake simpatije goje odločilni krogi za to prireditelj. Častni predsednik odboru je adlat ruskega finančnega ministra, Kovalevskij, v odboru pa so zastopani slovansko blagotvorniteljno občestvo, petrograjsko trgovsko društvo in razne druge znamenite kulturne in gospodarske korporacije. Car je tudi odredil, da bo ruska vlada razstavo subvencionirala in da se udeležnikom dovolijo kar možno najznatnejše olajšave.

Kakor rečeno, poda razstava sliko etnografskih razmer posamičnih slovanskih narodov, pa tudi sliko njih kulturnih, umetniških, obrtnih in kmetijskih razmer, tako da dobe obiskovalci jasno podobo o stanju vsakega slovanskega naroda. Razstava bo na ta način posredovala pri medsebojnem spoznavanju, ki je pogoj resnični slovanski vzajemnosti in dala bo priložnost za sklepanje trgovskih in obrtnih zvez med posameznimi slovanskimi narodi. Najzanimivejše stari, ki bodo razstavljene, se potem nakupijo za ustanovitev vseslovanskega obrtnega umetniškega in etnografskega muzeja.

Za razstavo je odločena obširna in znamenita palača »Tavričeski dvorec«, pri kateri je razsežen park in odbor za prireditelj te razstave je že začel s pripravami. Da se zagotovi in primerno organizira udeležba posameznih slovanskih narodov, je poslal odbor ruskega publicista Vasilija Nikolajeviča Korabljeva naprej v Poznanj, v Lvov in v Krakov — s čim se je zagotovilo, da se tudi Poljaki udeležijo vseslovanske razstave — potem v Sofijo, Beligrad, Zagreb in Ljubljano, od koder je g. Korabljev odpotoval na Češko.

Vsi slovanski narodi bodo na razstavi zastopani in naša narodna čast, kakor tudi lastna korist nam vevata, da se tudi Slovenci odzovemo povabilu ruskega odbora in poskrbimo, da bo slovenski narod, četudi je majhen in reven, na vseslovanski razstavi dostojno zastopan, kar je toliko laglje mogoče, ker

je politično razmerje med Avstrijo in Rusijo jako dobro in ker bo vseslovanska razstava tudi avstrijski državi na gospodarsko korist.

Učiteljski parlament.

Glavni parlament.

V petek dopoldne, od 9. pa skoro do 1. ure se je vršilo v dvorani hotela »Europa« glavno zborovanje »Zaveze«. Udeležilo se ga je toliko učiteljev in učiteljic, da je bila dvorana natlačeno polna.

Zborovanje je otvoril predsednik »Zaveze« g. Jelenc, ki je pozdravil udeležnike in udeležnice in s krepkim govorom pojasnil stališče učiteljstva. Sicer je nekdanji prijatelj, ki je danes sovražnik »Zaveze« in svobodnega učiteljstva, dejal, da se učiteljem zida parlament v Sodnijskih ulicah (Občno ogorčenje), a vzlic tej psovki je zavezino zborovanje učiteljski parlament (Burno pritrdjevanje), od koder čujejo želje, pritožbe in proteste učiteljstva, tako prijatelji kakor sovražniki in tudi šolska oblast. Govornik je poudarjal važnost učiteljstva za narodovo vzgojo in važnost, da je učiteljstvo inteligentno in zavedno, v kar je pred vsem potrebno dostojnih plač. Učiteljstvo se bori za svoje zajamčene pravice. S tistimi, ki pravijo, da je šola prokletstvo za narod, ne more iti. Naj bodo ti katoliški narodni ali krščansko-socialni, ali pa socialni demokratje, ki so mej učiteljstvom izgubili vse simpatije. Ko bi se nasprotniki šole in učiteljstva vsaj dostojno borili! Toda ne bore se tako. Učitelji so jim inferiorni sebičneži, ki se prodajo za kos kruha in ki bi za kos kruha postali tudi nemškutarji. Z razlogi ne morejo učiteljstvu do živenga, zato proglašajo vse za »liberalne čenče« in »Roma locuta — causa finita«. (Veselost.) Boj učiteljstva je toliko težavnejši, ker so se našli tovariši, ki učiteljstvu nasprotujejo (Klici: Izdajalci!) in njegova prizadevanja zasmehujejo. Učiteljstvo jih pomiluje. Ti tovariši zavračajo krivdo na nas, češ, da smo mi premenili svoja načela. To ni resnično. »Zaveza« je svoj čas poslala k škofu deputacijo, kateri je škof slovesno zatrdil, da zastavi vso svojo avtoriteto, da nastane sloga mej učiteljstvom in duhovščino. Vsled tega je govornik ob »Zavezini« desetletnici zaklical: »Delo našega vladike naj Bog blagoslovi«. Nade učiteljstva se niso izpolnile, a učiteljstvo tega ni krivo. Nad boljše bodočnostjo pa radi tega ni obupati, dokler ima takih zvestih prijateljev (Živahni klici: Živio dr. Tavčar!) kakor je oni, ki je rekel: Bog varuj slovenske pokrajine kuge, lakote, in drugih nadlog, pred vsem pa klerikalizma (Burno odobravanje.) Govornik se je končno spominjal presvetlega cesarja, na kar so navzočniki navdušeno zaklicali cesarju trikrat »Slava«. Na cesarski dvor se je odposlal brzjavni izraz udanosti.

Ko je potem v imenu tržaških učiteljev pozdravil zborovalce nadučitelj g. Frluga z Opčin in se je na predlog g. Luznarja sklenilo izreči češko slovenskemu spolku v Pragi zahvala za svoto 160 K, ki jo je daroval »Zavezi«, da nagradi mladinske spise, so prišla na razpravo posamezna poročila.

Nadučitelj g. Strmšek je poročal o učiteljski organizaciji in njenih namenih. Pojasnil je naloge in zadače učiteljske organizacije ter izjavil, da je ta orga-

nizacija stanovska, ne verska, da priznava vsakemu prostost, tako, da se ji lahko pridruži tudi najpobožnejši učitelj in vsak duhovnik, dasi učiteljstvo ne more podpirati strank, ki so sovražne učiteljstvu in šoli.

V tem sta prišla na zborovanje »zavezina« častna člana župan Hribar in dr. Tavčar. Predsednik g. Jelenc ju je ob vihnem pritrdjevanju toplo pozdravil kot resnična in odkrita prijatelja šolstva in učiteljstva, kot neupogljiva bori-telja za napredne ideje in kot jez, ki brani slovenske pokrajine klerikalne povodnji. Zbrano učiteljstvo je došlece ma navdušeno zaklicalo: Živela!

Potem se je dognala razprava o poročilu g. Strmškega, glede katerega je nadučitelj g. Bajt predlagal, naj stopi »zaveza« v dogovor s češko zavezo, da se najprej ustanovi močna slovanska skupina, na kar bo mogoče vstvariti splošno avstrijsko učiteljsko organizacijo.

Učitelj g. E. Gangl je potem v izbornem govoru in ob splošnem odobravanju pojasnil stališče naprednega slovenskega učiteljstva glede najaktuvalnejših zadev. Ta velezanimivi govor priobčimo doslovno.

Isti poročevalec je poročal tudi o mladinskem slovstvu, učitelj v Logatcu g. Šega pa je v bistroumnem govoru poročal o disciplinarnem redu za učiteljstvo. Ti dve poročili sta strogo strokovnega značaja in ju priobči »Učiteljski Tovariši«. Omeniti pa moramo, da se je g. Šega v svojem govoru energično zavzel za slovensko ljudsko šolstvo v Trstu in je bilo na njegov predlog sklenjeno poslati:

1. Naučnemu ministrstvu naslednjo brzjavko:

»Upravni odbor »Zaveze« avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« kakor tolmač avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva, zbranega na glavni skupščini dne 15. avgusta 1902, v Trstu prosi: Visoko ministrstvo za uk in bogočastje blagovoli takoj rešiti protest slovenskih tržaških starišev, ki je bil odposlan dne 7. julija 1899 visokoistemu radi slovenske ljudske šole.«

2. Odposlati državnim poslancem naslednje pismo:

»Upravni odbor »Zaveze« avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«, kakor tolmač avstr. jugoslov. učiteljstva, zbranega na občnem zboru dne 15. avgusta 1902 v Trstu, Vas najljubnejše prosi, da blagovolite »kategorično« zahtevati od ministrskega predsednika, da reši ulok, vložen od slovenskih tržaških starišev radi ljudskih šol dne 7. julija 1899 na visoko c. kr. ministrstvo za uk in bogočastje. — Ob enem se Vas prosi, da blagovolite postaviti ves svoj vpliv v svojem parlamentarnem klubu, da deluje slavnosti na to, da dobe tržaški Slovenci potrebnih ljudskih, kakor tudi srednjih šol, ki mu gredo po božjih in človeških postavah.

Po sprejetju predlaganih resolucij je g. Jelenc zaključil zborovanje.

Banket.

Vrsti dvorani, kakor zborovanje, se je vršil tudi banket. Udeležilo se ga je do 300 učiteljev in učiteljic in več prijateljev učiteljstva, med njimi župan Hribar, istrski deželni poslanec Mandić, tržaški deželni poslanec dr. Rybač in dr. Tavčar.

Vrsto napitnic je otvoril »Zavezina« predsednik g. Jelenc, ki je povdarjal

zvestobo in zaupanje učiteljstva presvetlemu vladarju in napil cesarju.

Nadučitelj v Sežani g. Kosovel je opozarjal, da je število »Zavezinih« častnih članov sicer visoko, a na glavno skupščino jih je prišlo le malo. Med njimi sta ona dva častna člana, ki sta se vedno izkazala kot prava prijatelja šole in učiteljstva, to sta župan Hribar in poslanec dr. Tavčar. (Živahni Živio-klici), katerima je govornik napil.

Župan Hribar je dejal, da se je

posebno vzradoval, ko je izvedel, da bo letos »Zaveza« zborovala v Trstu, kajti Trst je vevlačna pozicija. Udeležniki »Zavezine« skupščine so se lahko prepričali, kako važno in težavno je delo onih, ki branijo to pozicijo. Oni izpolnjujejo svojo dolžnost, naša dolžnost je, jih podpirati. Učiteljstvo je pred vsem poklicano skrbeti, da se jezikovna meja ne krči. Na glavnem zborovanju je jeden poročevalec povedal, kako mu je nekaj vpliven slov. politik zabičeval: Bodite krotki in ponižni! (Živahni klici: Šuklje!) Krotkost in ponižnost sta lepi čednosti, a koristni nista, ne za narod, ne za kak stan. Sicer pa kaže ravno tisti politik, ki učiteljstvu priporoča krotkost in ponižnost, sam najmanj krotkosti in ponižnosti. Učiteljem svetujem: Ne bodite ne krotki in ne ponižni. Ne klonite duhom in ne udajte se; kdor zvesto izpolnjuje svojo dolžnost, lahko tako nastopa. Učiteljstvo ima v »Zavezini« imenitno organizacijo, ki mu daje moč. Če stopi ta organizacija v zvezo s češko in s poljsko, bo to moč, ki bo vsaj ravno vredna stala poleg nemške organizacije. Pri Nemcih ne iščite pomoči! Samosvest, ki je potrebna učiteljstvu, pa ni prirojena, ampak mora imeti zaslonbo v materialnem položaju. Učiteljstvo je videlo, da so se raznim stanovom izboljšali dohodki, tako državnim in deželnim uradnikom in tudi diurnistom. Za učiteljstvo ni v tej meri skrbela ne država, ne dežela, a priti mora do tega. Le če bo imelo učiteljstvo stalne in zveste zagovornike, bo mogoče doseči, da bo država pomagala deželam urediti učiteljske razmere. Na zborovanju se je omenjal list, ki je pisal, da je dobro, da deželni zbor ni mogel zborovati, češ, saj bi se bilo kmetu denar iz žepa jemalo za učitelje (Klici: »Domoljub« je tako pisal.) To je slepljenje javnosti. Ni res, da kmet največ plača. Po oficialnih izkazih ne plača kmet niti tretjine deželnih dohodkov. Največ plačajo mesta in industrialna podjetja, a zastopniki teh slojev se ne branijo plačati, kar treba, za izboljšanje učiteljskih plač. Jaz — je izjavil govornik — bom v deželnem zboru zvest zagovornik Vaših zahtev, ker če se izdaja sto in stotisoče za vodovode, mora se toliko bolje poskrbeti za živi vrelc omike in prosvete, ki ga odpira učiteljstvo. Govornik je izrazil svoje veselje, da so navzočni tudi hrvaški učitelji iz Istre in napil stanovskemu duhu in stanovski organizaciji učiteljstva. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Nadučitelj v Črnučah, g. Gregorin je opozarjal, da ima Trst na videz sicer laški značaj, prav kakor bi bil iz njega izginil slovenski rod, ali slovenstvo v Trstu živi in se zaveda tako, da sedaj ne bo več propadlo. Zahvaliti se je za to slovenski žilavosti in vrlim voditeljem, zlasti dr. Rybaču. Govornik napije slovenskim bratom ob Adriji in njihovim voditeljem. (Živahno pritrdjevanje.)

Poslanec dr. Rybač je, zahvalivši se za napitnico, rekel, da se precejneje zasluge Tržačanov. Zaslomba slovenstva v Trstu je okolica. Če ostane ta, kar je bila stoletja, in če Bog da, se tudi ohrani, potem je bodočnost zagotovljena. Mesto ima italijansko lice in italijanski zastop in to je vzrok, da učiteljstvo v Trstu ni bilo oficijalno sprejeto. Ako ostane okolica slovenska in ako dobe Slovenci v mestu slovenskih šol, potem pride morda tudi čas, ko bo slovenske učitelje pozdravil tudi tržaški župan. Ako se ohrani slovenstvu, kar se v Trstu rodi, potem dobi Trst sčasoma tudi drugačno lice. Kazal se bo kot mešano mesto (Živahno pritrjevanje) in morda bo kdaj celo slovenski. Nam — je nadaljeval govornik — se večkrat očit, da ne kažemo barve. Do neke meje je to res — mi nismo ne črni ne rdeči, imamo celo več barv (Razni medklici), to so barve slovenske trobojnice. Za zmago slovenske trobojnice se bomo možato borili, zanjo, če treba, tudi umrjemo. Govornik se je zahvalil učiteljstvu, da je sprejel resolucijo za slovensko šolo v Trstu ter v imenu tržaških in okoličanskih Slovencev napil »Zavezi« (Živahno pritrjevanje).

Posl. dr. Tavčar — pozdravljen z burnim ploskanjem in klici: »Živio dr. Tavčar« — je dejal, da jemlje z zadovoljstvom na znanje izjavo dr. Rybača, da se tržaški Slovenci bore za zmago slovenske trobojnice in pristavil, da se na slovenski trobojnici nahaja pač rdeča barva, ne pa tudi črna. (Živahno odobravanje). Nadučitelj g. Kosovel se je spominjal častnih članov »Zaveze«. To ni nikak zasluga, da prihajajo častni člani na »Zavezino« zborovanje, vsaj govornik prihaja z velikim zadoščenjem na ta zborovanje, ker ima vsikdar občutek, da so zborovanja učiteljev kakor nekaka revija, pri kateri se kaže moč armade. Mislim — je nadaljeval govornik — da prav tolmačim nastope učiteljstva, namreč kot protest proti časom hlapčevanja. Najnižji narodi so tisti, ki ne znajo ceniti učiteljstva. (Burno pritrjevanje). V tistih časih je bil učitelj kakor kak boljši godec, narod pa se je nahajal na najnižji stopinji omike. Ti časi so minuli. Zmagalo je prepričanje, da, ako slovenski narod kak stan potrebuje, je to učiteljski stan. Ako iz slovenskega naroda ne izženemo analfabetstva, ako bo spadala večina naroda k analfabetom, potem smo izgubljeni. V tem tiči nevarnost prizadevanja izpodnesti sedanjo šolo. Kot član deželnega odbora in deželnega šolskega sveta vem, kako se trudijo nasprotniki, da bi potisnili učiteljstvo nazaj na tisto stopnjo, na kateri je bilo nekdanj. Reakcionarstvo je tisto, kar vam in nam najbolj škoduje. (Burno pritrjevanje). Šele od tedaj, ko se je mogla naša stranka razviti, je mogoče, zavračati reakcionarstvo. In le ako bo napredna stranka v srčni in tesni zvezi z učiteljstvom, se bo moglo zadrževati reakcijo. Jaz stojim na drugem stališču, kakor visokočastiti gosp. dr. Rybač. Časi so resni, tako resni, da se mora vsak odločiti ali na to ali na drugo stran. Tudi učitelj ne sme kakor trhlen les plavati v sredi, biti v dvomu, kam spada, stopiti mora na eno stran (Burno odobravanje). Klerikalna stranka smatra učiteljstvo za balast, ki naj se čim prej odvrže. Ta stranka smatra učiteljstvo za nepotrebno in stoji na barbarskem stališču, da pride najprej v nebesa tisti, ki ne zna brati in ne pisati. Zveza med napredno stranko in učiteljstvom je tisti jez, ki zadržuje klerikalizem. Govornik dvigne svojo čašo na to zvezo, ki naj bi prospevala in se utrjevala na občno korist. (Navdušeno odobravanje in ploskanje ter klicanje: »Živio dr. Tavčar!«)

Oficijalni del banketa je bil s tem končan in zborovalci so se tudi kmalu potem razšli.

Koncert v Barkovljah.

Zvečer je bil v »Narodnem domu« koncert, kateremu je sledila domača zabava. Naslednje jutro se je večina udeležnikov odpeljala v Benetke.

V Ljubljani, 18. avgusta.

Pogajanja v Ištu.

V soboto dopoldne sta bila Körber in Széll pri cesarju ter sta mu poročala o dosedanjih pogajanjih. Nato se je vršil razgovor vsem kompleksu

nagodbenih vprašanj, med temi tudi o najprepornejšem carinskem tarifu. 22. t. m. se vrši konferenca obeh ministrskih predsednikov in vseh ministrov. Razgovor pri cesarju je trajal dve uri. Spočetka septembra prideta predsednika zopet k cesarju poročat o vseh pogajanjih. Baje se je doseglo v Ištu v nekaterih točkah zblizanje. Cesar se spočetka septembra preseli v Schönbrunn, kjer se baje doženo pogajanja. Carinski tarif dela še vedno glavne težave. Vendar se obema ministrskima predsednikoma že zelo mudi, ako naj pride nagodba pravočasno pred državni zbor.

Proti klerikalizmu na Hrvaškem.

Boj proti hrvatskemu klerikalizmu je bil doslej neznaten, zato pa je na Hrvaškem klerikalizem zelo močan. Sedaj pa je prinesel poloficiozni list »Drau« poziv z geslom: Proč od klerikalizma! Ta list piše namreč med drugim: Veliki čuvaj Francija potrebuje simpatij vseh svobodomiselnih elementov in simpatij vsega omikanega sveta, da doseže svoj visoki cilj. Pokažimo torej, Hrvatje, da razumemo bolelost francoskega naroda in povejmo, da gloda tudi na našem mozgu isti črv, katerega uničiti se doslej nismo upali. Dvignimo se, poskusimo svojo moč in kmalu bomo videli, da je dovolj velika, da doženemo ta boj. Naše geslo se glasi: Proti klerikalizmu! — »Vaterland«, glasilo naših klerikalcev, zlasti Šusteršiča, je prvo zavohalo ta članek ter se nanj strašno togoti. Pozivlja celo bana, naj kroti svojega »medveda«. To se morda zgodi, ali na Hrvaškem je že mnogo moč, ki uvidevajo nevarnost klerikalizma za hrvatsko ter že začenjajo nastopati proti prepotenci klerikalnih vodi.

Car odstopi?

Iz Moskve poročajo listu »Morning Leader«, da se splošno govori, da je car izrazil svojim intimnim svetovalcem svoj naklep, odpovedati se kroni na korist svojemu bratu, velikemu knezu Mihaelu Aleksandroviču. Car je baje radi brezkončnih notranjih nemirov in atentatov izgubil ves pogum ter nima niti duševne niti telesne moči, da bi premagal nastale velike težave ter se upr reakcionarcem, ki so krivi vseh nesreč na Ruskem. Baje se car prav gotovo odpove, ako mu carica v septembru ne povije dečka-prestolonaslednika. — Ta vest je skrajnje neverjetna, a prinesli so jo vsi listi. Bržčas je le izrodek »dobe kislih kumar«.

Burski generali v Londonu.

Burski generali Botha, Dewet in Delarey so dospeli večer v Portsmouth. V Southamptonu se niso ustavili, dasi so bili — kakor poročajo brzojavke iz Londona — pozdravljeni navdušeno. Šli so na krov ladije »Nigeria«, kjer jih je sprejel in pozdravil Kitchener ter jih predstavil Chamberlainu. Poroča se, da je dospel v Southampton tudi znani burski politik Fischer kot odposlanik Krügerja, ki pa menda ne pojde niti k Chamberlainu niti k Kitchenerju, ker z mirom ni zadovoljen ter je prišel generale menda le nadzirat. Generali pojdejo baje tudi h kralju. Buri so prišli prositi podpore za obubožane burske rodbe ter za nekatere olajšave v mirovnih določbah.

Najnovejše politične vesti.

Tirolski namestnik baron Schwartzenu je imel po razkritju spomenika v Sachsenklemme govor, ki zbujajo splošno senzacijo. Dejal je: »Vlada hoče ne le enotno deželo Tirolsko, nego tudi enoten narod tirolski, ki naj deluje skupno na podlagi slavnih sporočil preteklosti z novim pogumom za težavne naloge prihodnosti«. Te besede se tolmačijo tako, da Italijani svoje avtonomije ne dobe. — Atentat na kneza Obolenskoga, harkovskega guvernerja, bi se bil baje gotovo posrečil, ako bi napadalca ne bila udarila po roki gospa Gordejenko. Še ko so vrgli napadalca na tla, je ustrelil dvakrat. Vsi listi trdijo, da so uprizorili atentat nihilisti, ki hočejo siloma doseči, da se izpremeni državna uprava. — Burske generale je sprejel tudi maršal Roberts. Buri so se udeležili parade angleškega ladijevja. Prišli so baje prositi nekaterih olajšav radi povratka evropskih Burov v staro domovino. — V Venecueli imajo sedaj tri kandidate za predsedništvo: generala Rolando in Monagas ter milijonar Matos. Dosedanji

predsednik Castro je pobegnil. — Mesto Tientsin se je zopet izročilo kitajski upravi. Železnice pa Rusi še nekaj časa ne prepuste Kitajcem.

Pevska slavnost v Zagrebu.

(Izvirni dopis.)

Iz Zagreba 16. avgusta.

Sijajne pevske slavnosti v Zagrebu so končane. Kdor se jih je udeležil, temu ostanejo vse žive dni v spominu.

V soboto, 16. t. m. je bila dopoldne skupščina »Zaveze hrvatskih pevskih društev«, kateri je predsedoval načelnik g. Milan Krešič, in pri kateri so bila 33 pevskim društvom priznana in izročena odlikovanja.

Po tej skupščini je bil v Sokolovi dvorani slavnostni banket, pri katerem je prišlo do znamenitih nazornih manifestacij.

Prvi je spregovoril predsednik Krešič, ki je napil kralju. Godba je zasvirala cesarsko himno.

Učiteljski profesor Ivkanec, podpredsednik »Kola«, je napil hrvatski vladi in hrvatskemu banu. Odziva ta napitnica ni našla. Zavladala je tiho, godba pa je zaigrala — Sokolsko koračnico.

Odvetnik iz Virovitice, g. dr. Gavrančič, je napil županu zagrebškemu, ki je bil baje radi prehlajenja odsoten in je poslal svojega namestnika. Županov namestnik, I. mestni senator g. Deželič, se je zahvalil za napitnico županu in napil »Kolu«. — Odvetnik dr. Mazzura je napil odboru gospe, ki si je pridobil za slavnost največjih zaslug. Pesnik Katalinić Jeretov je deklamiral svojo pesem, zloženo povodom »Kolove« 40 letnice. — Gimn. prof. Miler, tajnik »Kola«, je napil gostom Slovincem, Čehom in Poljakom, katerim so udeležniki priredili velikanske ovacije. Na to napitnico so odgovarjali zastopniki vseh treh rečenih narodov. Prvi je govoril Poljak dr. Lewicki, odvetnik in žurnalista iz Krakova in začetnik »Nowe Reforme«. Poslušalci so ga velikansko aklamirali, ga dvignili na ramena in ga nesli okrog mize. V imenu Čehov je govoril gospod Menčík, v imenu Slovencev pa prof. Štriftof takole:

Veselslava gospoda! Mili bratje! Za prekrasne besede, s katerimi je izvolil gospod profesor Miler pozdraviti nas Slovence, in za priske ovacije, ki ste jih vi, bratje Hrvatje, priredili nam Slovincem, se usojam v imenu Slovencev in osobito še v imenu »Glasbene Matic«, katero imenu čast to zastopati, zahvaljevati se kar najiskrenejše. Ko smo v Ljubljani čuli, da namerava hrvatsko pevsko društvo »Kolo« praznovati svojo štiridesetletnico, odločili smo se takoj, da se i mi udeležimo tega znamenitega slavlja. Odločili smo se, ker smo vedeli, kolikega pomena je pevsko društvo »Kolo« za hrvatski narod, da pomenja štiridesetletna doba društva »Kola« štirideset let plodonosnega kulturnega delovanja, pri katerem so pevci pravi pionirji narodne prosvete. Prišli pa smo zlasti še zaradi tega, ker nas Slovence veže z brati Hrvati premnogo tajinstvenih vezi. Saj smo mi Slovenci vaši najbližnji bratski narod, in to ne samo po zemljepisni leži, ampak po rodu, po jeziku, po krvi in po duhu. (Burno pritrjevanje). Če potujemo iz slovenskih krajev, kjerkoli čez mejo v hrvatski svet, zapažamo pomembno dejstvo, da slovenščina ne prehaja mahoma v hrvatsčino, ampak le polagoma in komaj znatno, in da je težko reči, kaj so obmejni prebivalci, so li še Slovenci ali so že Hrvatje. Gospoda, jaz menim, da je najbolje, ako pravimo, da niso niti Slovenci niti Hrvatje, ampak, da so z a j e d n o S l o v e n c i i n H r v a t j e. (Dolgotrajno burno pritrjevanje.)

Kaj čuda torej, da vlada med Slovinci in Hrvati tolika vzajemnost, vzajemnost, ki ni samo gola fraza, ampak istinito dejstvo. Iz lastne življenske izkušnje lahko navedem znamenit konkreten dokaz, kako se pri nas goji ta vzajemnost. V Ljubljani sem slučajno tudi knjižničar naše gimnazijske dijaške knjižnice, kjer imamo prav mnogo tudi hrvatskih knjig, osobito knjige »Hrvatske Matic«. Verujte mi, gospoda, da naša šolska mladina, naši šteto, sedmo-, osmošolci prav radi segajo baš po teh hrvatskih knjigah, in smelo trdim, da je med našo šolsko mladino poznanje hrvatske književnosti dokaj razširjeno. In pri tem čitanju naša mladina ne potrebuje drugega nego mali hrvatsko-slovenski »Rječnik« za nekoje besede, ker nam Slovincem ne dela hrvatski jezik nikakih težav. (Klici: I nam slovenski ne.)

Vzajemnost med Slovinci in Hrvati pa se posebno lepo kaže na onem polju, katero danes nas vse tu zbrane najbolj zanima, na glasbenem polju. Vaši skladatelji in večina njih skladb so poznani tudi našemu občinstvu. Imena Lisinske, Eisenhuth, Zajc krase vse naše pesmarice. Ni ga slovenskega pevskega društva, koje bi ne poznalo in ob vsakojaki priliki ne pevalo n. pr. Benjaminovo hrvatsko himno »Lipa naša domovina«, Zajčev »U boj«,

»Zrinsko-Frankopanko«, »Večer na Savi«, Eisenhuthovo »Moja ljubav«, Lisinskega »Tam, gdje stoji« itd. itd. Ni davno še tega, ko je »Glasbena Matica« v Ljubljani v koncertu proizvajala Zajčev »Dolazak Hrvata«. Ali pa pogledimo v slovensko gledališče, v slovensko opero. V najnovšem času so se opetovano in z najboljšim uspehom proizvajale Zajčeva opera »Zrinski« in Vilharjeva »Smiljana«. In to ne morebiti v slovenskem prevodu, ampak kar v hrvatskem originalu, kojega naše občinstvo do cela razumeva. In končno, ali ni ideal vzajemnosti hrvatsko slovenske pesmi, ako je naš slovenski skladatelj Foerster na hrvatske besede Varjačičeve zložil in društvo »Kolo« posvetil krasni zbor »Pjevajmo!«?

Toda, naj neham z naštevanjem dokazov. Ponavljam, da je mnogostranska vzajemnost med Slovinci in Hrvati živa istina, da je osobito istinita vzajemnost hrvatske in slovenske pesmi. In na to dvigam čašo in kličem: Naj bi vzajemna hrvatsko slovenska pesem tudi v bodoče in še mogočnejše orila od Triglava do Velebita in od Soče in Jadranskega morja doli do steka Save in Donave in naj bi se iz te vzajemnosti slovensko-hrvatske pesmi razvila tudi kulturna vzajemnost med Slovinci in Hrvati!

Govor je bil sprejet z velikim navdušenjem in z vsestranskim pritrjevanjem, pevci pa so zapeli zbor »Slovenec in Hrvat«.

Predsednik je potem prečital pismeni pozdrav društva »Hlahol« iz Prage. 20 pevcev tega društva je dospelo v petek v Zagreb. Govorili so potem še pesnik Mihovil Nikolić, pesnik Alaupović iz Bosne, Hercegovce Juglić in v imenu Slovakov, ki so tako nesrečni, da nimajo ničesar nego materino mleko, zopet dr. Lewicki. Po prečitanih telegramih in pismih — posebno oduševljenje je obudilo Strossmayerjevo pismo — se je profesor Švrljuga še zahvalil predsedniku »Kola«, na kar je bil banket zaključen s čitanjem slovenskih in čeških telegramov.

Zvečer ob 7. uri je bil prvi koncert, na katerem je od 16 pevskih društev po abecednem redu tekmovalje nastopalo, vsako z jedno točko. Nudil se nam je tu zelo zanimiv vzgled v delovanje in kakovost posameznih društev. Društva sama pa so prestala s tem nekako skušnjo, ki bo izvestno blagodejno vplivala na daljni njih razvoj. Nastopilo je 13 moških zborov in 3 mešani, večinoma v številu 20—30 članov, posamezno, kakor zagrebški »Merkur« in »Sloboda« z nad štiridesetimi in »Sloga« z nad šestdesetimi člani. Naravno je, da so ravnokar imenovani trije zbori najboljši peli, osobito »Sloboda«, ker je v njih največ inteligence in glasbene izobrazbe in ker so v njih vsi štirje glasovi i po številu i po glasbenem materijalu enakomerno bili zastopani. Nedostatek v poslednjem obziru se je opazal pri večini drugih društev, kjer morda vsled lokalnih razmer prevladuje zdaj ta zdaj oni glas. Po manjših krajih to drugače biti ne more. Opazili pa smo tudi, da je v marsikaterem zboru glasovni materijal boljši nego šolanje in da bi se izvestno dosegli še veliko večji uspehi, ko bi se stroga glasbena izobrazba še bolj razširila in vglobilila med pevske zbori. Občinstvo, ki je do zadnjega prostora polnilo gledališče, je zelo burno pozdravljalo osobito zore iz daljnih krajev in pa — mešane zore, ki so nastopali v dražestnih uniformah. Največji zbor je bil Vilharjev »Na Ozlju gradu«, moški zbor s sopransolom in baritonsolom. Solo sta pela gospa Leonija Brückl in Bogdan pl. Vulaković. Zbor je bil očitno izvrstno našludiran in pevci so iznenadjali s krasnim niansiranjem in razumnim prednašanjem. Posebno njih »pianissimo« jo bil zelo nežen.

Nastopili sta tudi dve slovenski pevski društvi, namreč »Ljubljana« in »Slavec«, obe vzprejeti z burnimi klici »Živeli Slovinci« in z gromovitim ploskom. »Ljubljana« je pela težki Nedvedov zbor »Pevčeva molitev« in rešila svojo nalogo zelo častno. Pohvaliti nam je osobito precizno vstopanje in lepo fraziranje, kar je zasluga pevovodje gosp. prof. Dekleve. Občinstvo je zahtevalo ponovitev, a prišel se je samo pevovodja štirikrat zahvalit. »Slavec« je pel pod vodstvom g. Beniške Čerinova »Domu« Izvršitev je pač nekoliko zaostajala za »Ljubljano«, posebno v srednjem stavku, a v obče je bil tudi nastop »Slavec« časten in dostojen in izzval je frenetičen aplavz, kateremu so se pevci odzvali s ponavljanjem zbora. Tako smo bili Slovenci tudi pri tem pevskem tekmovanju častno zastopani.

Ne moremo si kaj, da ne bi ob tej priliki izrekli željo, da bi se tudi pri nas Slovincih od časa do časa prirejala taka tekmovalja pevskih društev. Saj zaveza slovenskih pevskih društev, ki se je v Ljubljani ustanovila že pred več nego petimi leti, morda vendar ne bo večno spala spanje nepravilnika. V Zagrebu smo se prepričali, kolikega pomena so taka tekmovalja, kako poučljiva so za pevce in za občinstvo in hako bi se dalo s krepkim centralnim vodstvom dvigniti vse pevsstvo na višji nivo. S tem bi se povsod poživilo in pokrepilo tudi vse društveno življenje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. avgusta.

— **Osebnosti.** Pomožni uradnik pri okrajnem glavarstvu v Kranju g. Fran Roš je imenovan vladnim kancelistom v Celju. — G. Zmag. Andrejka pl. z Livnograda je imenovan poročnikom 97. pešpolka.

— **Lemenatorski shod.** V časih, ko so povsod zborovanja in shodi, tudi naši lemenatarji nečejo zaostati in sklicali so vsled tega poseben shod. Ker se lemenatarji ne morejo in ne smejo ganiti, se bo vršil shod kot »sestanelek krščansko mislečega dijaštva«. Lemenaarjem je seveda zagotovljena prva vloga, ker je mej drugim dijaštvom prav malo »krščanskih«. No, mi privoščimo vsem dijakom malo zabave, posebno pa lemenatarjem, ki mej letom še sami na sprehod ne smejo in so torej razvedrila prav potrebni. V bombastičnem oklicu, ki so ga fantje obelodanili v »Slovencu«, označajo, da hočejo narodu prinesiti prosveto, ožarjeno z lučjo sv. vere kot pravi katoliški Slovenci in demokracije, pozabili so pa pojasniti, kako hočejo premostiti silno brezno, ki zija mej domokratskimi in mej cerkvenimi načeli. Ta načela izključujejo druga drugo in kdor je demokrat, ta je tudi puntar proti absolutni avtoriteti cerkve. Lemenaarji najbrže še ne vedo, kaj cerkev uči in govore o demokraciji, le ker nimajo pojma o njem. Tudi proglašajo v svojem oklicu, da hočejo kot navdušeni narodnjaki delovati z vsemi močmi za trpeči slovenski narod. Kako se za to pripravljajo, priča vzpored njihovega sestanka. Predavalo se bo o religiji in morali, o homeopatiji (!), o civilnem zakonu (!), o vulkanizmu (!) in o inkviziciji — **predavanja o narodnih zadevah ne bo nobenega.** Sicer ti fantje tudi deklamujejo »iz naroda za narod«. V svojem oklicu besedičijo jako mnogo o slovenstvu in narodnjaštvu, a za slovenske narodne zadeve se nič ne zmenijo. Vsakdo bi pričakoval, da se bo na dijaškem shodu — četudi je shod le krščansko mislečega dijaštva — govorilo vsaj o slovenskem šolstvu, zlasti o vseučilišču in o slovenskih kulturnih zadevah. A ne! Govorilo se bo o vulkanizmu in o inkviziciji, o homeopatiji in o civilnem zakonu. To je gotovo značilno in postavlja narodno mišljenje »krščansko mislečega dijaštva« v pravo luč.

— **„Hlahol“ v Pragi.** Zagrebške pevske slavnosti se je udeležil tudi kruček znamenitega pevskega društva »Hlahol« v Pragi in dosegel pri matineeju veliki uspeh. Ta veleodlični zbor pride v petek v Ljubljano in bomo imeli priliko, tu slišati te pevce. Zbor potuje namreč iz Zagreba na Reko, v Opatijo in v Trst ter pride v petek popoldne iz Postojne semkaj. Zvečer istega dne bo pel v »Narodnem domu« na korist podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi. Opozorjamo na ta redki užitek že danes Ljubljančane in druge izven Ljubljane bivajoče prijatelje slovenske umetnosti.

— **Umrla je v Ljubljani** gospa Marija Matajca, roj. Kušar, mati znane narodne rodbine. Naj v miru počiva!

— **Za mestne uboge.** Gospod Ivan Kavčnik, c. kr. sodni tajnik v Ljubljani, je povodom smrti svoje tašče, gospe Marije Pirnat, za mestne uboge daroval znesek 50 kron.

— **Vzajemno podporno društvo,** registrovana zadruga z omejenim jamstvom v Ljubljani, je pristopilo kot ustanovnik »Slovenskemu trgovskemu društvu Merkur« v Ljubljani z 200 kronami ter s tem priznalo, da je to društvo za razvoj trgovine velevažno in potrebno! Želeti je, da tudi druga podjetja in trgovci omenjeno društvo posnemajo. Živela požrtvovalnost za splošni trgovski napredek!

— **Uvedba nedeljskega počitka v trgovinah in v trgovskih pisarnah v Ljubljani.** Iz trgovskih krogov se nam piše: Nepopisno hitro se je raznesla po mestu novica, da je c. kr. deželna vlada uvedla nekatere izpremembe glede nedeljskega počitka. Veseli so tega trgovci kakor tudi nastavljenici, ker se je s tem vsaj deloma ustreglo njih prošnjam. Predno se o tem dalje bavimo, bodi nam

dovoljeno, da pribijemo, da je ne glede na to naredbo, šest tveganj v Ljubljani že več let sem ob nedeljah in praznikih trgovine zapiralo. Te tveganje se niso ozirale na minimalno izkupilo ob nedeljah in praznikih, marveč so same uvidele, da je resnična potreba nedeljski počitek za dotične trgovce in njih nastavljenice. Drugi trgovci so bili tudi pripravljeni zapirati, a tega le vsled konkurence niso storili. Če preidemo na zakon, moramo omeniti, da je sam na sebi dovoljen, samo to nam ne ugaja, da se trgovine z živili smejo od 7.—10. ure odpirati. Ta potreba je morda v velikih industrijskih krajih, pri nas pa nikakor ne. Pa zadovoljiti bodimo za enkrat s tem, da uvedbo nedeljskega počitka niso pripoznali samo trgovci, marveč tudi c. kr. deželna vlada. Dovoljeno naj nam bo pri tej priliki slavni mestni magistrat opozoriti, da mestno stražništvo takoj spočetka z vso strogostjo na to pazi, da se ta zakon do pitice natančno izvršuje. Posebno opozarjamo, da se, ker se bodo naši pravi trgovci po našem mnenju vsi zakonu pokorili, na kramarje in branjevece z vso strogostjo pazi, ker se mogoče med njimi taki nahajajo, ki ne izpolnjujejo prav radi zakonov. Poleg tega nahaja se v Ljubljani tudi ena tvrdka, ki ima v zalogi špecerijo in železnino. Ta tvrdka se opozarja na tem mestu, da ne dela s prodajo železnine drugim tvrdkam z železnino konkurence. Ne delajmo si s kršenjem zakona umazane konkurence ter izpolnimo naredbo c. kr. deželne vlade.

Več trgovcev, ki se slavni ces. kr. dež. vladi zahvaljujejo za uvedbo nedeljskega počitka.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“** je priredilo dne 15. t. m. popoldanski izlet v Sotesko. Izleta se je udeležilo nad 60 društvenih članov in mnogo prijateljev društva. Po prihodu se je kmalo razvila nepriljubljena prosta zabava; društveni pevci so zapeli več lepih komadov, drugi društveni člani zabavali pa so nas z godbo. Ne bomo se obširneje bavili z zabavo, ki se je na tem izletu razvila, marveč le omenimo, da je ta izlet v vsakem oziru prav dobro uspel.

— **Otvorjenje koč na „Liscu“ pri Razborju.** Po dolgem stremeljenju posrečilo se je g. nadučitelju Jurku v Razborju postaviti z blagimi doneski rodoljubov na »Liscu« jako prostrano koč, v kateri naj dobé zavetišča prijatelji planin, ki hočejo iz »Liscu« krasni razgled na julične alpe in po celi savinjski dolini uživati. 21. t. m. ob 10. uri dopoldne vršilo se bode otvorjenje te koč z raznovrstnim vspehom — petjem, godbo in igro — le pri dobrem vremenu. Prijatelji planin dobro došli; pot zaznamovana je iz Laškega trga in iz Sevnice.

— **Redek lovski plen.** Gospod Leonart Del Linz v Razdrtem je imel redko srečo, da je 31. julija pod Nanosom ustrelil orlovsko kanjo. Posredovanjem asistenta g. Ferd. Schulza je bila ta redka ptica pridobljena za dež. muzej, ki je s tem dobil ptico, kakršna na Kranjskem doslej še ni bila ustreljena. Orlovska kanja živi na Kavkazu, v Mali Aziji, Perziji, Turkestanu, Sibiriji, Indiji in v Severni Afriki dol do Tunisa. Doslej je bilo ustreljenih takih ptic na Ogrskem 5, na Češkem 3, na Dolenjem Avstrijskem 5, na Tirolskem 1, v Bosni 1. V Nemčiji so doslej ustrelili le dvo orlovski kanji na Danskem pa jedno.

— **Nova razglednica.** Gospod Slatnar v Kamniku je izdal novo lično razglednico, na kateri je v barvah prav fino in ukusno posneta znana slika Jurija Šubica, predstavljajoča slovanska blagovestnika sv. Cirila in Metoda.

— **Nesreča na dolenjski železnici.** V soboto zvečer se je peljalo 16 romarjev na vozu čez železniški prelaz dolenjske železnice za Ogorečevim posestvom v Škofelji. Romarji so peli in niso videli bližajočega se tovornega vlaka in niso slišali žvižganja lokomotive. Vlak se ni mogel več ustaviti in je zadel v zadnji del voza in ga sunil stran, da se je prevrnil in so romarji popadali z voza. Štiri osebe so poškodovane, med temi si je Jera Zakrajšek iz Griča v sodnem okraju Velike Lašče zlomila desno roko. Prepeljali so jo v deželno bolnico. — Ravno na istem železniškem prelazu bi se bila pozneje pri prihodu osebnega vlaka skoraj spet pripetila nesreča. Ljubljanski fjakar

l. Moser je peljal črez prelaz, ko je prihajal osebni vlak. Tik pred vlakom je šel z vozom črez prelaz. V vozu je bilo več oseb.

— **Shod zidarjev in tesarjev.** V soboto zvečer se je vršil v Auerjevi pivovarni v Wolfvovih ulicah javen shod stavbinskih delavcev. Na shodu je govoril v nemškem jeziku neki Nader z Dunaja o organizaciji strokovnih društev. Navzočim delavcem je svetoval, da se vzdrže nameravane stavke, ker ni moči sedaj kaj doseči. Zidarji in tesarji naj sedaj le zahtevajo od svojih delodajalcev odgovora, če hočejo ugoditi meseca maja t. l. dani besedi glede deseturnega delavnega časa. Shoda se je udeležilo okoli 100 oseb.

— **Nezgode.** Valentin Frlan, 23 let star posestnikov sin iz Predmosta, občina Poljane, si je igral s starim zarjavelim samokresom, kateri se je sprožil in razletel. Kos cevi je odletel Frlanu s tako silo v glavo, da je zadobil smrtnonevarno rano. Prepeljali so ga v deželno bolnico. Vinko Koncilja, mizarski vajenec pri Antonu Bizjaku na Marije Terezije cesti št. 20, si je pri delu spahnil desno roko v rami. Oddali so ga v bolnico. — V Kamniku je Albrechtovemu ključarskemu vajencu Ivanu Jarcu stroj za vrtnanje železa zmečkal palec na desni roki. — Josip Tuma, ključar na državnem kolodvoru v Spodnji Šiški, je padel včeraj dopoldne s stroja in si zvinil desno nogo. — Franc Ropačnik, hlapec pri tvrdki Franca Ksav. Souvana, vozil se je včeraj dopoldne na dvorišču »pri avstrijskem cesarju« na visokem bicikelju in je padel raz njega ter si pri padcu na pedalu prerezal nogo tako, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico. — Jernej Babnik, delavec v Toeniesovi opekarni v Kosezah, je pri skladanju opeke padel z odra in si zlomil desno roko. Prepeljali so ga v bolnico.

— **Zapri so brezposelnega** ključarja Henrika Ošabna, stanujočega na Sv. Martina cesti št. 30, ker je na sumu, da je na več krajih poskušal ulomiti. Včeraj dopoldne je skušal ulomiti v stanovanje urarja Josipa Žonte v Kolodvorskih ulicah št. 30, a tamkaj stanujoča Marija Vašel je to videla in ga preopdila. Ošaben je bil že zaradi tatvine kaznovan. Na sumu je tudi, da je pred dnevi hotel izvršiti ulome v šentpeterskem predmestju.

— **Okraden krošnjar.** V nedeljo, 10. t. m. je neka Matzello iz Stare Loke v kočevskem okraju, na cesti pri Poljanah okradla krošnjarja Antona Kempa. Vzela mu je dva bavarska zlata in 80 kron v papirnatih bankovcih. Zlata je menjala v Črmošnjicah. V soboto zvečer je zasačil Kemp tatovo Matzello v gostilni »pri bavarskem dvoru«, a ona mu je ušla med časom, ko je šel iskat policaja.

— **Neprevidni kolesarji.** Na Tržaški cesti je v soboto zvečer delavec v tobačni tovarni A. P. povozil s kolesom delavko Marijo Cimpermanovo, stanujočo na Glincah št. 56. — Na Zaloški cesti je bila povožena delavka Ernestina Hafnerjeva. Pri padcu si je odrila kožo na desnem komolcu. Podrl jo je na tla in povozil neki zdravnik.

— **Napad.** Pekovski pomočnik Josip Cimperman je bil v noči od 16. na 17. t. m. pred neko gostilno v Jesenicah od neznanega človeka napaden in z železnim utežem po glavi udarjen. Bil je smrtnonevarno ranjen. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **Strašilo je danes ponoči v hiši v Sv. Florijani ulicah št. 18 a.** Strah je vrgel na dvorišče lestev. Iskali so strahu v hiši in v sosesčini, pa ga niso dobili. Tudi policaj, ki je prišel strah preganjat, ga ni zasledil. Ženske so bile vsled tega v velikem strahu.

— **Rakev našli so pri kopanju temeljev za novo poslopje »kmetijske posojilnice«** na Dunajski cesti.

— **Na Mesarski cesti** je danes ponoči okoli pol 1. ure nekdo streljal z revolverjem.

— **Tongo in Mandingo - zamorci** v »Narodnem Domu« so vzbujali včeraj ves dan mnogo zanimanja. Družba šteje 45 oseb, med njimi 24 žensk. Vsi so močni, dobroorejeni in lepovzrasli ljudje. Tudi mati z otrokom, ki ga nosi vedno zadaj na ledjah, je med njimi. Predstava ima pevske, borilske, boksarske in bojne točke. Ženske pojó in plešejo, dva moška pa tolčeta na bobne in druga »glasbila«.

Možje nastopajo v vojni opravi ter so videti zelo inteligentni. Tu imajo tudi svoje kočice, v katerih si kuhajo polento in riž. Ženske prodajajo školke in razglednice. Zamorci so zelo zanimivi ter se vedejo vseskozi dostojno.

— **Razpisana služba.** Mesto poštnega odpravnika pri ces. kr. poštne uradu (III/4.) v Mirnipeči, politični okraj Rudolfovo, proti pogodbi in kavciji 400 K. Letna plača 550 K, uradni pavšal 140 K in letni pavšal 548 kron za vzdržavo petkratne pešne zveze na dan med poštним uradom in kolodvorom v Mirnipeči ter za lokalno dostavljanje poštne pošiljatev. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

— **Najnovejše novice.** Socializem. V Pragi je bila 15. avgusta otvorjena delavska razstava. — Značilno. V državnem proračunu za tekoče leto je svota 5,676.040 K določena za šolstvo, 4,217.091 K pa za državne kobilarne. — O nemškem prestolonasledniku. Pariški »Matin« je obelodanil senačno vest, da nemški prestolonaslednik snubi neko ameriško dekle, ki jo je spoznal ob svojem obisku na Angleškem. Mati dekletova dementuje vse z velikim ogorčenjem, da se zdi, kakor bi snubač ne bil njene hčere vreden. Sicer se res dozdeva, kakor bi se bila Amerika priljubila Hohenzollerncem. Viljem škili tja radi alijance, in njegov sinko radi deklet. — Novi tajni svetniki. Tirolski cesarski namestnik, baron Schwarzenau, dalmatinški namestnik Handel in deželni predsednik v Šleziji, grof Jožef Thun so dobili naslov tajnih svetovalcev. — Balon. V soboto je padel na Češkem zrakoplovec Pavel Spiegel iz Ustja v Labo s svojim balonom. K bregu je priplul sam, balon so potegnili iz reke brodarji. — Požar. Lovski gradič grofa Czernina v Bocksteinu je zgorel.

— **Tolstoj v Rumuniji.** Grof Lev Tolstoj, katerega je, kakor znano, ruski sinod izobčil iz pravoslavne cerkve, se je odločil, da se preseli z vso svojo rodbino v Rumunijo, in sicer v Bukarešt, kjer hoče preživeti v miru svoje poslednje dni. Ako bi Tolstoj prej umrl, želi da prepeljejo njegovo truplo v Bukarešt, er ga tam pokopljejo s cerkvenimi ceremonijami.

Društva.

— **C. kr. poštni in brzojavni uslužbenci v Ljubljani** prirede dne 24. avgusta na čast Njega Veličanstva mašo pri sv. Jakobu ob 1/2 12. uri dopoldne. Pri maši bode pel pevski klub, spreved bode spremljevala ljubljanska društvena godba. Popoldan bode vrtna veselica pri Kozlerju ob 4. uri, ne pa ob pol 12. uri dopoldan, kakor je bilo pomotoma naznanjeno. Pri veselici bode ljubljanska društvena godba. Vstopnina za osebo 40 vin., otroci prosti. Čisti dohodek je namenjen bolniškemu zakladu c. kr. poštne in brzojavne uslužbenec.

Telefonska in brzojavna poročila.

Idrija 18. avgusta. Pri današnji cesarski slavnosti se je od klerikalne strani zgodila demonstracija.

Dunaj 18. avgusta. Bivši dolgoletni drž. poslanec Jax je umrl.

Dunaj 18. avgusta. Znani embriolog prof. dr. Schenk, ki je bil kmalu potem upokojen, ko je izdal svojo knjigo o pomočnikih za prevzročitev spola, je tu umrl.

Dunaj 18. avgusta. Iz Špitale na Pyhrnu se poroča, da se je pri zgradbi tunela odprlo podzemsko jezero. Delavci so se komaj rešili. Iz tunela teče cela reka.

Ihlava 18. avgusta. Pri včerajšnji sokolski slavnosti je prišlo do velikanskih izgrediv. Občina je Sokolom prepovedala spreved po mestu in namestništvo je rekurzu le deloma ugodilo. Nemci so Sokole kakor besni napadali in jih psovali. Neki Čeh je bil težko ranjen in so ga vsega krvavega prenesli v »Češko besedo«. Tudi zvečer pri obhodu so Nemci živinsko napadali Čeha in jih več ranili. Vojaštvo je moralo Čeha spremiti na kolodvor, sicer bi bilo prišlo do krvavega boja. Policija je mirno gledala, ko so Nemci Čeha napadali.

London 18. avgusta. Lord Roberts in lord Kitchener sta sprejela burske generale Deweta, Delareya in Botho ter jih spremila na kraljevo jahto. Kralj, kraljica in princesinja Viktorija so burske generale najprisirčneje sprejeli.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 16. avgusta 1902.

Skupni državni dolg v notah	101-90
Skupni državni dolg v srebru	101-75
Avstrijska zlatna renta	121-65
Avstrijska krona renta 4%	100—
Ogrska zlatna renta 4%	121-26
Ogrska krona renta 4%	98—
Avstro-ogrsko bančne delnice	1582—
Kreditne delnice	686-25
London vista	239-77 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117-02 1/2
80 mark	23-40
80 frankov	19-06
Italijanski bankovci	94-15
C. kr. cekini	11-26

Žitne cene v Budimpešti

dne 18. avgusta 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K	6-60
Rž " oktober	"	"	5-78
Koruza " avgust	"	"	5-84
Oves " oktober	"	"	5-34

„Henneberg-svila“

— je pristna, ako se naroča naravnost pri meni — za bluze in obleke v črni, beli ali pisani barvi, od 60 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakomur franco in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci se dopošiljajo takoj. Dvojna poštnina v Švico.

G. Henneberg (17-7)

Seiden-Fabrikant (ausl. k.u. k. Hofl.), Zürich.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

August	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Podajanje v 24 urah
16.	9. zvečer	736-1	17-8	sl. jzhod	jasno	0-0 mm.
17.	7. zjutraj 2. popol.	735-5 734-3	18-7 24-2	sl. jzhod sr. jzhod	skoro jas. del. oblac.	0-0 mm.
"	9. zvečer	735-8	17-0	sl. svzhod	dež	5-4 mm.
18.	7. zjutraj 2. popol.	738-0 736-8	18-3 24-8	sl. jug sl. jzhod	oblačno skoro jas.	5-4 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 18-0° in 20-0°, normale: 18-8° in 18-7°.

Štirje dijaki

iz boljših rodbin se sprejmejo na

stanovanje in hrano. (1946-2)

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

„Narodni dom“.

Jutri v torek, dne 19. avgusta, predzadnji dan (1916)

Tongo- in Mandingo-karavane.

Predstave in vstopnina kakor znano.

Danes 18. in jutri 19. avgusta 1902

v hôtelu „Lloyd“

koncert v slovo

znamenite ogerske narodne godbe

Torma Toni. (1976)

Začetek ob 8. uri.

Vstop prost.

Vničujte

m u h e

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415-151)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Čes. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j.r. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Anasee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten — Ob 7. uri 5 m s jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reiffing v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Carib, Genevo, Pariz; čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Krope. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — **Proga v Novomesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m s jutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano j.r. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m s jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Anasee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m s jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Krope. — Ob 6. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta. **Proga iz Novega mesta in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m s jutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 30 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane dr. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 4. uri 28 m s jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 00 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano dr. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m s jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1517)

Vsem znancem in prijateljem, od katerih se osebno nisem mogel posloviti pri odhodu v novo mi domovino, kličem tem potom:

Z Bogom in (1977)

na svidenje!

Frank Sakser

urednik „Glas Naroda“, New York.

Išče se

prazna soba ali majhno stanovanje blizu mestnega trga.

Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Slov. Naroda“. (1958-2)

2 dijaka

iz boljše rodbine se sprejmeta v dobro in zdravo stanovanje. (1972-1)

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Izurjene šivilje

ae takoj sprejmejo. (1975-1)

Sv. Petra nasip št. 35.

Dva učenca

z dežele, poštenih starišev, koja imata veselje do trgovine, se sprejmeta takoj v trgovino mešanega blaga na Notranjskem.

Kje? pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. (1930-4)

Gostilna „pri zlati ribi“.

Usak dan sveži raki.

S spoštovanjem

(1629-12) Fran Rozman, gostilničar.

Pozor! Kolesarji in hribolazci Pozor!

(1790) predno pijete mrzlo pijačo, izpijte kozarček a (8)

Cvekovega brinovca iz Kamnika!

Oglasni izvleček.

Glasom odredbe oddelek 13, št. 1435, z dne 25. julija 1902, namerava c. in kr. državno vojno ministrstvo razne

oblačilne in oroževalne predmete

za c. in kr. vojsko

nabaviti pri malih obrtnikih.

Gledé natančnejših pogojev za to ponudbeno razpravo se opozarja na oglas, ki je bil v štev. 185 dne 13. avgusta 1902 tega lista polnglasno prijavljen. (1911-2)

Oton Seydl

zobotehnik v Ljubljani in bivši družabnik

g. dra. Rado Jrlana

zobozdravnika v Ljubljani, naznanja, da otvori tekem prihodnjih dni (1978-1)

zobozdravniški in zobotehnični atelje

v dosedanjih prostorih ateljeja gg. dra. Rado Jrlana in Otona Seydla, to je

v Špitalskih ulicah št. 7, 1. nadstr.

v družbi s priznanim zobozdravnikom z Dunaja.

Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko v Ljubljani.

Vabilo na redni občni zbor

kateri se bode vršil

v četrtek, 21. dan avgusta 1902, ob 3. uri popoldne v prtiličnih prostorih „Narodnega doma“.

Dnevni red:

1. Pozdrav.
2. Poročilo o odborovem in društvenem delovanju v preteklem letu.
3. Poročilo o blagajničnem stanju.
4. Volitev predsednika in odbornikov.
5. Volitev treh računskih preglednikov.
6. Eventualia.

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1902.

Fr. Terdina, predsednik.

(1949-2)

Naznanilo.

Naznanjajoč spremenjenje stanovanja, opozarjamo na sledeči cenilnik, po katerem prodajamo izbrana vina in opojne pijače po **priloznostnem kupu**, vsled katerega si konsumenti 50% prihranijo, dokler je zaloga, za dosedaj nezaloga nizke cene k hitri prodaji proti gotovemu plačilu. Cene s colnino v kronah za cele originalne steklenice.

Šampanjec tu- in inozemski:		1/1 steklenica	1/1 steklenica
Nemški cesarski sekt, polslad.	K 1.50	Cognac Michel ***	K 3.15
Training-Club, najfinjši sekt	1.75	A. C. Meukow & Co. Cognac	5.20
Sparkling Wine, first Quality	1.95	Marie Brizard & Roger Cognac	6—
Lenard & Laban, mejnarodni	3.48	Bisquit, Dubouche & Co. Cognac	6.45
Robert Fréne-Reims, Jockey-Club	4.65		
Victor Cliequot & Co., Reims	6.40	Renska vina:	
Duminy & Co., Ay	6.40	Oppenheimer	K 1.60
*Mannul & Co., Reims, Sillery	6.40	Deidesheimer Kreuz	1.85
*Mannul & Co., Reims, crémant	7.80	Rudesheimer Berg	2.85
*Mannul & Co., Reims, royal	8.55	Winkler Hasensprung	3.30
Henriet & Co., Reims	7.45	Claus Johannisberger	3.30
T. Roederer & Co., Reims, carte	7.50		
blanche	9—	Desertna vina:	
G. H. Mumm & Co., Reims	9—	Port-vino, staro	K 1.95
		fino, staro	2.45
		Sherry, old	1.90
		fin, old extra	2.50
		Madeira, finest	2.60
Macon	K 2.20	extra, zlato	2.60
Chambertin	2.75	Malaga, sec duro	2.25
Moulin à vent	3.10	Lacrimae Christi	2.15
Chablis piše se pri ribah in ostrigah	2.10	Vermouth di Torino, orig.	1.75
Cognac:		Bordo:	
Int. Cognac, fein vers.	K 1.75	St. Christoly-Julien	K 1.70
Cognac Michel & Co.	2.35	Chât. Livran	2.15
Vina zaznamovana z * so v zalogi tudi v polsteklenicah.			
Priloznostnega blaga je zaznamovano.			
Steklenice, kozare, zaboje in drugo embalažo ne zaznamujemo. Manj kakor 12 steklenic (tudi sortiranih) se ne odposilja.			
Blago se odposilja ali po poštne povzetju ali pa če se znesek naprej pošlje.			
Naročila naj se naslovljajo na:			
pisarno in vinske kleti Franc Karol Schuck & Co.,			
Dunaj, Kolingasse št. 15-17.			
C. kr. poštno-hranilnični clearing 880359. — Bančni konto: Wiener Bankverein. — Naslov za brzojavke: Vioptima. — Telefonska postaja: 13558.			